

CZEGO I JAK
BĘDZIEMY SIĘ UCZYĆ?

BLANDYNA
ZAJDLER

SCENARIUSZE LEKCJI GEOGRAFII dla III etapu edukacyjnego w zakresie rozszerzonym

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – Anna Kasperska-Gochna
Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień
Agnieszka Stanuszkiewicz
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł lekcji

Na mapie przedstawiono wiele informacji geograficznych.

Klasa I

Cele:

- Wskazanie różnorodnych źródeł i metod pozyskiwania informacji geograficznych.
- Korzystanie z różnych map w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.
- Rozwijanie zainteresowań geograficznych, budzenie ciekawości świata.

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcia: analiza, opis, mapa, mapa tematyczna;
- ocenia przydatność wykorzystania różnych źródeł informacji geograficznych;
- wymienia metody przedstawiania informacji geograficznych i ocenia ich przydatność;
- czyta i interpretuje treści różnych map.

Metody/Techniki/Formy pracy: ćwiczenia z mapą, giełda pomysłów, grupowa i indywidualna.

Środki dydaktyczne: Atlasy, mapy ścienna, mapy topograficzne – 1 dla grupy. Rzutnik multimedialny, laptop, duży arkusz papieru, mazaki, kartki samoprzylepne lub kartki do zapisu pomysłów, masa mocująca.

Opis przebiegu lekcji

Faza wstępna

- Nauczyciel objaśnia uczniom temat i cele lekcji. Proponuje obejrzenie atlasu geograficznego i odpowiedź na pytanie: **Jak według Was są przedstawiane na mapach informacje geograficzne?**
- Uczniowie zapisują na kartkach odpowiedzi, jedna odpowiedź na jednej kartce. Kartkę przypinają do tablicy, równocześnie czytają wcześniejsze odpowiedzi, jeśli znajdą podobną, to przypinają obok (tworzą się promienie z podobnymi odpowiedziami).
- Nauczyciel podsumowuje wypowiedzi uczniów.

Część zasadnicza

- Nauczyciel dzieli uczniów na grupy, uczniowie pracują w grupach 4-osobowych (mogą być grupy, które wykonują to samo zadanie). Wybiera stronę w atlasie z mapą, dla każdej grupy inna mapa, np. klimatyczna, gospodarcza, ludność.
- Na tablicy zapisuje pytania lub drukuje i rozdaje do pracy uczniom:

1. W jakiej skali wykonana jest mapa? Tytuł mapy.
 2. Jakie informacje przedstawia mapa?
 3. W jaki sposób przedstawione są informacje (każdy sposób zapiszcie na oddzielnej kartce)?
 4. Czego dowiedzieliście się o zjawisku przedstawionym na mapie? zapiszcie te informacje.
 5. Oceńcie przydatność opisywanej mapy w waszym życiu codziennym.
- Uczniowie pracują w grupach, zapisując swoje wnioski według powyższych punktów
 - Nauczyciel podsumowuje pracę grup, szczegółowo omawia informacje, opisane zgodnie z punktem 3.
 - Nauczyciel zadaje pytanie **Jak nazwiecie grupy informacji**, którymi przedstawione są treści mapy? (Można zaproponować uczniom metodę mapowania pojęć – powstaną grupy sygnatur, które nazwiemy, np. liniowe, obrazkowe), a następnie przedstawia i nazywa metody: sygnaturowa, kropkowa, kartogram, zasięgów, izolinii, kartodiagram.
 - Nauczyciel porządkuje metody przedstawiania informacji na mapie, może to być prezentacja multimedialna przygotowana przez ucznia chętnego, zdolnego (prezentacja metod przedstawiania informacji geograficznej na mapie).
 - Nauczyciel zapisuje na tablicy zagadnienia (praca w grupach): 1. **Oceńcie, jaka jest według Was przydatność umiejętności czytania mapy i odczytywania skali mapy.** 2. **Uzasadnijcie słuszność zdania: Znajomość skali mapy umożliwia orientację w terenie** (podczas obliczania, np. rzeczywistej odległości).
 - Uczniowie w grupach przygotowują odpowiedzi na pytania, dyskusja.

Część podsumowująca: Nauczyciel wyjaśnia uczniom konieczność gromadzenia materiałów, np. portfolio, omawia tematy (prezentacja multimedialna), które będą realizowane na najbliższych lekcjach (wiadomości i umiejętności są niezbędne i będą oceniane). Można wykonać spis tychże i zawiesić w widocznym miejscu na tablicy.

Komentarz metodyczny

Ważne! Zwróć uwagę uczniów, że będą pracowali na lekcjach różnymi metodami, np. giełda pomysłów, w efekcie takiej pracy powstanie mapa mentalna. Wyjaśniamy, że podobnymi metodami będą pracowali na wszystkich lekcjach geografii. W zależności od tempa pracy uczniów, można w części podsumowującej omówić jeszcze inną metodę przydatną na lekcjach geografii, np. ranking ważności. Pierwsza lekcja może być też formą diagnozy wstępnej, sprawdzamy umiejętności: czytania map, analizowania, wnioskowania, uzasadniania. Zwróć uwagę na uczniów z dysleksją, mogą mieć problemy z określeniem kierunków na mapie. Uczeń zdolny

otrzymuje zadanie: Poszukaj w Internecie informacji i przygotuj prezentację, w której odpowiesz na pytanie: ***Jakimi metodami przedstawione są informacje na mapie?*** Prezentuj swoją pracę w fazie podsumowującej. Kształtując poniższe kompetencje, przygotowujemy ucznia do przyszłej pracy zawodowej.

Kompetencje w zakresie: rozumienia i tworzenia informacji, matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii, cyfrowe, osobiste, społeczne.